

Inspektorrapport

SST-id	INSPBES-00000704
Afdelingsnavn	Anæstesi - og Operationsafdeling
Hospitalsnavn	Sygehus Sønderjylland
Besøgsdato	06-05-2014

Temaer

Score	Utilstrækkelig	Behov for forbedringer	Tilstrækkelig	Særdeles god
Introduktion til afdelingen			X	
Uddannelsesprogram			X	
Uddannelsesplan			X	
Medicinsk ekspert - Læring i rollen som medicinsk ekspert			X	
Kommunikator - Læring i rollen kommunikator			X	
Samarbejder - Læring i rollen som samarbejder			X	
Leder/ administrator - Læring i rollen som leder/administrator		X		
Sundhedsfremmer - Læring i rollen som sundhedsfremmer		X		
Akademiker - Læring i rollen som akademiker		X		
Professionel - Læring i rollen som professionel			X	
Forskning - Uddannelsessøgende lægers deltagelse i forskning			X	
Undervisning - som afdelingen giver			X	
Konferencernes - læringsværdi			X	
Læring og kompetencevurdering			X	
Arbejdstilrette-læggelse - Tilrettelæggelsen tager hensyn til videreuddannelsen af læger			X	

Læringsmiljøet på afdelingen			X	
------------------------------	--	--	----------	--

Særlige initiativer	
----------------------------	--

Næste besøg

Rutinebesøg om 4 år	Ja
Anbefalet tidshorisont	0

Deltagere

Sygehus/Centerledelse	1
Speciallæger	5
Uddannelsessøgende læger	4
Andre	Klinikledelsen: 7 ; Sygeplejersker: 3

Dokumenter

Godkendt af afdelingen	Ja
------------------------	----

Aftaleparter

Ledende overlæge	Lars Demant
Uddannelsesansvarlig overlæge	Elke Knoke
Inspektor 1	Odd Ravlo
Inspektor 2	Dorte Stig Christensen
Evt. inspektor 3	Morten Hasager Kirk

Konklusion og kommentar til besøg	Anæstesi- og Operationsafdelingen sygehus Sønderjylland leverer uddannelse af høj kvalitet indenfor Introduktions- og Hoveduddannelse i specialet anæstesiologi. Inspektorerne indstiller at næste besøg bliver om fire år i form af et almindeligt besøg. I samtalen med de uddannelsestagende læger deltog en læge ansat i Introduktionsuddannelsen, en læge i Fase 1 og en i Fase 3 – de to første ansat i Sønderborg og den sidste ansat i Aabenraa. Introduktionsuddannelsen foregår som helhed i Anæstesiologisk Center, Sygehus Sønderjylland der er fordelt på matriklerne Sønderborg og Aabenraa. Hoveduddannelsen er bygget op med Fase 1 i Anæstesiologisk Center, Sygehus Sønderjylland, Fase 2 på Odense Universitetshospital, og Fase 3 i Anæstesiologisk Center, Sygehus Sønderjylland. Samlet set har de to matrikler alle specialer bortset fra thorax-, neuro- og karkirurgi. Den formelle struktur fungerer godt med uddannelsesprogrammer og – planer, vejledersystemet, undervisning - med rig mulighed for selv at undervise, samt god læring af konferencer. Lægen i Introduktionsuddannelsen var ikke ansat da selvevalueringen blev lavet, de to andre var inddraget og deltog per mail. Det fremgik at uddannelsesmiljøet på de to matrikler var markant forskelligt. Sønderborg blev fremhævet som et godt sted at starte i Introduktionsuddannelsen. Introduktionsprogrammet var struktureret, velplanlagt og blev gennemført. Selve uddannelsen var også meget struktureret og sygeplejerskestyret og det var et trygt miljø at starte i som helt nybegynder indenfor faget. Holdningen var at det er lægen der hjalp sygeplejersken. Efterhånden som de basale færdigheder var på plads og der var behov for nye udfordringer, blev de individuelle uddannelsesbehov tilgodeset ved at fordele opgaverne på planlægningskonferencen dagen inden. Aabenraa var kendetegnet ved at der var meget mindre struktur og planlægning og de uddannelsestagende læger var mere overladt til sig selv. Opgaverne var præget af en stor andel akut- og traumepatienter og da der samtidigt var stor lægemangel, 10 speciallægestillinger ubesat, var der rigeligt med udfordringer. Den Fase 3 læger der aktuelt var i Aabenraa, syntes det var rigtig godt og fik udnyttet det store læringspotentiale det var i afdelingen. Her var holdningen at det var sygeplejersken der
--	---

	hjalp lægen. På trods af speciallægemangelen fremhævet han at det var god opbakning fra speciallægerne, specielt i vagten. Børneanæstesi er under pres fordi det fokuserede ophold til børneanæstesi på Sønderborg også benyttes til at være bundet til præhospitals opgaver og vagter. Samtale med Uddannelsesansvarlig Overlæge: Tre hovedvejledere er gennemgående for de enkelte forløb. De er velfungerende, interesseret i og glad for opgaven. Der er afsat skemalagt tid til funktionen. Der er en UKYL der er afdelingslæge i Sønderborg og varetager funktionen primært på denne matrikel. Der er aktuelt kun en uddannelsestagende læge i Aabenraa kontakten foregår direkte med den uddannelsesansvarlige overlæge, som cirkulerer mellem matrikerne i Sønderborg og Aabenraa. De uddannelsestagende introduceres til afdelingen blandt andet i form af et mini curriculum og et foto, således at alt anæstesipersonalet er introduceret til deres faglige baggrund og erfaring. Der tilstræbes at benytte de fastansatte speciallæger som vejledere både i dagtid og i vagterne. Der er fokus på de formelle kompetencer og godkendelse af disse med efterfølgende relevante opgaver der giver erfaring i at bruge kompetencerne. Der er god læringsværdi af konferencerne, hvor specielt intensivkonferencerne fremhæves. Der foregår en del undervisning, både "5 minutter" ved morgenkonferencen og onsdagsundervisning, hvor matrikel Sønderborg fungerer godt, medens det kniber lidt med matrikel Aabenraa – det skal selvfølgelig ses lidt i lyset af at det kun er én uddannelsestagende læge og at undervisningen der er mere ad hoc. Den uddannelsesansvarlige overlæge tilstræber også at de uddannelsestagende lægers ønsker kommer frem og diskuteres bredt i afdelingen hvilket blandt andet har medført at lægerne bliver prioriteret på planlægningsmøder med opgaver der er afpasset i forhold til deres aktuelle uddannelsesbehov. Samtale med vejledere og andre speciallæger, to fra matrikel Sønderborg og to fra matrikel Aabenraa: Underbemandet i Aabenraa, vikarerne passer det kliniske arbejde, men ikke uddannelse. De faste speciallæge er hovedvejledere/vejledere og går i vagt sammen med de uddannelsestagende læger. Der er fokus og systematik på at træne epidural blokade, øvrige blok, akutte og elektive sectioner og lægerne i uddannelse bliver prioriteret på relevante OP stuer.
--	---

	Planlægger så det er tid og ro til at træne og få rutine i forskellige blok teknikker. Det er altid de uddannelsesstagende læger der fremlægger ved konferencerne og de "5 minutter" kører godt. I Aabenraa er de ved at ændre vagtstruktur for at styrke Gyn/obs samt sikre speciallæger på lægebil, anæstesi og intensiv. Vejledersystemet er ikke knyttet op på personniveau, men alle stiller sig til rådighed og de uddannelsesstagende må mere aktivt spørge ind. Det fungerer fint og alle får sine kompetencekort til tiden. De uddannelsesstagende der går i formaliseret bagvagt, vurderes individuelt i forhold til hvilke opgaver de må løse selvstændigt. Der afholdes fælles vejledermøder hvor uddannelsen og de uddannelsesstagende er temaet. Samtale med klinikledelsen hvor der deltog i alt 7 personer. Hovedtemaerne var den ny vagtstruktur for at styrke Gyn/obs, at man gik fra to til en operationslinje i vagten samt lægemangel og rekruttering. Der var bred enighed om at der er et stort uddannelsespotentiale og tilbagemeldingerne er at der leveres en god uddannelse. Tilstræber at de uddannelsessøgende har vagter sammen med deres hovedvejleder. Indført middagskonference på Intensiv Terapi, hvor de uddannelsessøgende fremlægger, kan drøfte og får feedback på deres stuegange. Der er stort fokus på at kanalisere de uddannelsessøgende hen til perifere blokanlæggelse og anden relevant uddannelsesarbejde. Samtale med centerchef og sygehusledelsen: Det lokale videreuddannelsesråd på Sygehus Sønderborg er reorganiseret og den uddannelsesansvarlige overlæge er medlem af dette råd. Der er en nyåbnet Forskningsenhed for Akut Medicin og man forventer at det ville styrke forskningen og den akademiske tilgang til faget. Sygehus Sønderborg har været i gennem en Organisationsændring med center og klinikdannelser med det mål at samle fokus mod kerneydelsen for blandt andet at bedre udnyttelse og sikre en større kapacitet på operationsgangene. Sygehuset satser på forskning via ansættelse af en forskningsansvarlig overlæge i FAM. Har foreløbigt resulteret i øget produktion af artikler fra Sygehuset samt aktuelt 14 ansatte ph.d. studerende. Benytter endvidere dette tiltag som en rekrutterings mulighed. Centerledelsen kører et projekt/tema omkring de 7 roller i
--	--

	forbindelse med fusioneringen af anæstesiaafdelingerne på matriklerne Sønderborg og Aabenraa. Samtale med repræsentanter fra sygeplejerskegruppen, en fra intensiv og to fra klinisk anæstesi. De var fortalere for fællesundervisning af sygeplejerske og Introduktionslæger for at styrke fællesskabet og det sociale og udnytte det faktum at de var i samme læresituation som nybegyndere indenfor faget og oplæring i teknikker, håndgreb og apparatur. Fungerer godt med Fase 1 og 3 der har haft Introduktionsuddannelsen på Sygehus Sønderjylland, genkendelsens glæde, bygger videre på kendt grund og lægerne bekræfter at det ikke er svært at komme tilbage. De kunne også forestille sig at Fase 1 og Fase 3 lægerne kunne mikses med sygeplejerskerne på forskellige niveauer i undervisningen for at dyrke og træne tværfagligheden. Der var fuldt ud accepteret at lægerne blev prioriteret til særlige uddannelsesrelevante opgaver på OP og intensiv. Gennemgang af Temaer. Introduktion, Uddannelsesprogram og Uddannelsesplan er udarbejdet og gennemføres. Her skal der nævnes at alle læger i Fase 3 og mange i Fase 1 har været i afdelingen tidligere. Læring i rollen som medicinsk ekspert fungerer godt om end lidt forskelligt på de to matrikler. I Sønderborg er der struktureret og planlagt undervisning der gennemføres og udpegede hovedvejledere der følger den uddannelsestagende i hele forløbet. I Aabenraa er strukturen noget løsere og den uddannelsestagende skal aktivt efterspørge såvel supervision som uddannelse, men tilbagemeldingen fra de uddannelsestagende er at det fungerer. De uddannelsestagende efterspørger dog en mere målrettet læring i lægerollen og herunder rollen Medicinsk ekspert og det er medtaget som indsatsområde 1. Læring i rollerne Kommunikator, Samarbejder, Leder/administrator og Sundhedsfremmer trænes både i det daglige og i vagterne, blandt andet ved at det er de uddannelsestagende der fremlægger på de interne konferencer, forestår en del af den fælles undervisning og bagvagtsfunktionen trænes i vagterne. Læring i rollen som akademiker efterspørges som en del af lægerollen sammen med Medicinsk ekspert og er medtaget som
--	---

	indsatsområde 1. I Introduktionsuddannelsen er lægerne knyttet op til sygeplejerskerne i rollen som novicer i faget og lægerollen med de to roller medicinsk ekspert og akademiker kommer baggrunden. Efterhånden som lægerne under uddannelse kommer ud af novice stadiet skal man aktivt træne lægerollen og de to temaer medicinsk ekspert og akademiker – det være sig i en teoretisk tilgang, men lige så meget i holdningen til de uddannelsesstagende som læger og kollegaer og kommende speciallæger. Læring i rollen som professionel ligger i at praktisere lægerollen med rollen medicinsk ekspert og akademiker integreret sammen med de øvrige 7 lægeroller og ligger sammen med indsatsområdet 1, medicinsk ekspert og akademiker. Afdelinger gennemfører Forskningstræningsmodul og opfylder derved formalia vedrørende Forskning. Det er endvidere åbnet sig nye muligheder for at styrke denne rolle ved åbningen af Forskningscenter for Akut Medicin. Undervisning, konferencer, læring og kompetencevurdering er omtalt positivt mange steder og specielt intensiv konferencerne fremhæves med meget høj læringsværdi. Arbejdstilrettelæggelsen tager hensyn til videreuddannelsen af læger, læger prioriteres til opgaver med høj læringsværdi, de parres i vagterne med sine hovedvejledere, bagvagtsfunktionen trænes aktivt i vagterne og man er ved at sikre at de fokuserede ophold til børneanæstesi ikke reduceres pga. andre opgaver. Træning af bagvagtsfunktionen og sikring af at fokuseret ophold til børneanæstesi ikke reduceres pga. andre opgaver tages med som indsatsområde 3, da det ikke er helt på plads endnu. Læringsmiljøet er godt om end forskelligt på de to matrikler. Man kunne udnytte det strukturerede og trygge læringsmiljø i Sønderborg til at reservere det til Introduktionsuddannelsen og første del af Fase 1 og reservere Aabenraa til den resterende del af uddannelsen, dels på grund af det lidt mere udfordrende læringsmiljø, men også patientsammensætningen med flere akutte, traumer og større aktivitet i vagterne. Dette er medtaget som indsatsområde 2.
Status for indsatsområder, hvis der tidligere har været besøg	<u>Ved inspektorb besøget maj 2010 aftalte man 5 indsatsområder:</u> 1. Strukturering af HU-lægenes uddannelse: Der er udarbejdet et omfattende materiale: Guide til nyansatte læger i Sønderborg, Introduktion til nye læger i Sønderborg/Åbenrå med introduktionsprogram,

	Uddannelsesprogram for introduktionsuddannelsen, Uddannelsesprogram for hoveduddannelsen og checklister for introduktionen. De uddannelsessøgende oplever at introduktionsprogrammet fungerer, samt et meget struktureret uddannelsesforløb/-ophold på Sønderborg. På Åbenrå aktuelt overvejende HU-forløb, oplever en god introduktion. Kompetencekortene bliver gennemført systematisk. Ved vejledersamtalerne anvendes udvidet skabeloner udarbejdet internt på sygehuset. For at styrket uddannelsen på Sønderborg Sygehus er Videreuddannelsesudvalget netop blevet reorganiseret. Dette indsatsområde betragtes som gennemført. 2. Vejleder efteruddannelse: Få gennemgående speciallæger fungerer engageret, som hovedvejledere. Så der foreligger fortsat et behov for coaching/supervision af øvrige vejledere, evt. som gruppe vejledermøder. Vejlederforum er dog under relancering i afdelingen. Den uddannelsesansvarlige overlæge er aktuelt ved at styrke sine kompetencer med en masteruddannelse i uddannelsespædagogik. Der er skabt en kontinuitet ved at den uddannelsesansvarlige overlæge cirkulerer mellem Sønderborg og Åbenrå matriklerne.
--	--

3. Akademikerrollen og konferencernes læringsværdi:

Ved morgenkonferencerne indført 5 min. faglige indlæg og alle lægerne deltager.

I Åbenrå er indført middagskonferencer på intensiv terapi afsnittet, hvor de uddannelsessøgende fremlægger de patienter de har gået stuegang på.

Uddelegeret undervisningsaktivitet til de uddannelsessøgende på Medicinsk Læringscenter (MLC), samt internt af anæstesisygeplejerske personalet.

Sygehuset i Sønderborg har forskningen som et indsatsområde og man har derfor ansat en forskningsansvarlig overlæge i FAM, som skal støtte op om forskningen på hele sygehuset, således også på anæstesiafdelingen. Sygehuset har aktuelt tilkøbt 14 pHd-studerende.

Dette indsatsområde betragtes som gennemført.

4. Synliggøre lægelig uddannelse i afdelingens produktionsprogram:

Vejledersamtaler er skemalagt og bliver gennemført.

Der er indført 5 min. faglige indlæg ved morgenkonferencerne.

Der er indført fælles tværfaglig undervisning for uddannelseslæger og anæstesisygeplejersker. Dette kombineret med oplæring i anæstesisigvning/operationsstue aktivitet de første 4 uger af introduktionsuddannelsen sammen med anæstesisygeplejersker har bl.a. givet sygeplejerskegruppen en større indsigt i den lægefaglige uddannelse og har højnet samarbejdet.

Dette indsatsområde betragtes som gennemført.

	5. Styrke intensivuddannelsen med struktureret oplæring og supervision, samt lederfunktion for HU-læger: I Sønderborg fungerer Introduktionslægerne nu hyppigt som den 3. læge på Intensiv terapi i dag tid med gode muligheder for oplæring og supervision. Aktuelt er der ikke introduktionslæger på Åbenrå sygehus. HU-lægerne giver udtryk for at der velfungerende uddannelsesmuligheder på Intensiv terapi afsnittene både i Sønderborg og Åbenrå. HU-lægerne har meget ledelsesfunktion med en regulær bagvagtsfunktion på den sidste del af deres uddannelse i Åbenrå. Kører endvidere selvstændigt i lægeambulancen efter en oplæring. Dette indsatsområde betragtes som gennemført.
--	---

Aftale mellem inspektorer og afdelingen:

Nr.	Indsatsområde	Forslag til indsats	Tidshorisont
1	Rekruttering	Kvalificer Introduktionslægerne til Hoveduddannelsesstilling. Forbedre deres curriculum indenfor de 7 lægeroller specielt Medicinsk ekspert , Akademiker og Professionel.	1 år
2	Udnytte forskellighederne på matriklerne i Sønderborg og Aabenraa	Introlæger i Sønderborg hvor kulturen er præget af struktur og regler. Hoveduddannelse med første forløb i Sønderborg og andet forløb i Aabenraa hvor strukturen er løsere og	2 år

		udfordringen for den enkelte er større. Dette for at understøtte forløbet fra novice til ekspert hvor eksperten skal kunne navigere uden stram struktur og regler.	
3	Hoveduddannelse og formalia	Sikre at læger i hoveduddannelse træner bagvagtsfunktionen. Sikre at opholdet med fokuseret børneanæstesi ikke reduceres p.g.a. anden aktivitet.	1 år